cílil obnovy trestního řízení, dotýká se jen otázky pohnutky a je pro řešení otázky viny bez právního významu.

Čís. 6160.

K § 24 tisk. zákona.

Kdo rozšiřuje zakázaný tiskopis, je trestný podle § 24 tiskového zákona bez rozdílu, zda náleží k osobám, s jejichž povoláním souvisí rozšiřování tiskopisů čili nic.

Čin je dokonán již započetím s rozšiřováním.

Po stránce subjektivní se v prvém případě § 24 tiskového zákona vyžaduje zaviněná (nedbalá) nevědomost o zákazu rozšiřování. Skutkový omyl by tu mohl omlouvati, jen pokud by nebyl zaviněn nedbalostí.

Vstoupí-li kdo v určitý poměr, je povinen osvojiti si znalost příslušných předpisů. Rozšiřovatel je povinen se přesvědčiti, zda není tiskopis zakázán; neomlouvá ho, že nevěděl, že se zákazy uveřejňují v Úředním listě.

Pro trestnost rozšiřování letáku je nerozhodné, že jeho obsah byl uveřejněn v tiskopise, který pro to nebyl zabaven.

(Rozh. ze dne 14. března 1938, Zm I 233/38.)

Pozn. red.: Čti též rozh. č. 6174 Sb. n. s. tr.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 tisk. zák.

Důvody:

Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku rozdal obžalovaný ráno dne 31. října 1937 členům politické strany X. letáky, které dostal večer dne 30. října 1937; soudcovský zákaz rozšiřovati tyto letáky byl vyhlášen dne 28. října 1937 v Úředním listě.

Ježto se obžalovaný mohl přesvědčiti o řečeném zákazu, neboť mu to nebylo nikterak (absolutně) znemožněno, usoudil nalézací soud, že obžalovaný jednal nedbale.

Tomuto výroku vytýká zmateční stížnost, 1. že obžalovaný byl neprávem uznán vinným, ježto se trestného činu podle prvého případu § 24 tisk. zák. mohou dopustiti jen ti, kdo patří k okruhu osob, jež jsou ve styku s tiskařským řemeslem, k nimž však obžalovaný nepatří (§ 281, čís. 9 a) tr. ř.), 2. že není splněna subjektivní stránka uvedené skutkové podstaty, ježto obžalovaný — jsa továrním dělníkem — beze své viny nevěděl, že bylo soudcovským nálezem zakázáno rozšiřovati ře-

čený leták (§ 281, čís. 9 a) tr. ř.) a konečně 3. že nalézací soud nevyhověl návrhům obhajoby na doplnění řízení o dalších skutečnostech, z nichž prý bylo lze souditi, že obžalovanému nebylo možno si osvojiti uvedenou (pod 2.) znalost (§ 281, čís. 4 tr. ř.).

K 1.: Podle § 24 tisk. zák. je trestný ten, k d o rozšiřuje tiskopis; nerozeznává se tu však mezi osobami, s jejichž povoláním souvisí rozšiřování tiskopisu, a osobami, u nichž tomu tak není. Takové rozlišování nelze dovoditi ani z různých předpokladů subjektivní viny v obou případech podle uvedeného zákonného ustanovení, totiž, že v prvém případě stačí již zaviněná nevědomost (nedbalost) o z á p o v ě d i rozšiřovati tiskopis, vyřčené soudcovským nálezem, kdežto v případě druhém je třeba vědomosti o tom, že se rozšiřuje z a b a v e n ý tiskopis; vždyť důvodem pro různé podmínky subjektivní viny v obou případech je toliko povaha tiskopisu (totiž zda jde o tiskopis, jehož rozšiřování bylo soudcovským nálezem zapovězeno, či zda jde o tiskopis, jenž byl zabaven). Uvedené podmínky subjektivní viny mohou však býti splněny u k a ž d é h o, kdo rozšiřuje tiskopis zakázaný nebo zabavený bez rozdílu, zda rozšiřování tiskopisu je v souvislosti s jeho povoláním či nikoliv.

Nepochybil proto nalézací soud, uvažoval-li o vině obžalovaného s hlediska prvého případu § 24 tisk. zák., třebas obžalovaný není osobou, s jejímž povoláním je spojeno rozšiřování tiskopisu.

K 2: K subjektivní vině podle prvého případu § 24 tisk. zák. se vyžaduje z a v i n ě n á (n e d b a l á) n e v ě d o m o s t rozšiřovatele tiskopisu o tom, že řádně vyhlášeným soudcovským nálezem bylo zapovězeno rozšiřovati tiskopis (srv. rozh. čís. 2257, 5281, 5370 Sb. n. s.; Miřička: Trestní právo hmotné, str. 259); rozšiřovatel se stává beztrestným, prokáže-li, že beze své viny nemohl nabýti vědomosti o soudním zákazu (Sládeček: Tiskové právo trestní a policejní, str. 133; Liszt: Lebrbuch des oest. Pressrechtes, str. 337). Mohl by na příklad omlouvati obžalovaného skutkový omyl o tom, že zápověď rozšiřovati tiskopis byla uveřejněna, pokud by ovšem takový omyl nebyl zároveň nedostatkem náležité péče (srv. Miřička: Formy viny trestné, str. 134, vydání z roku 1902).

V souzeném případě se stěžovatel snaží dovoditi, že jeho nevědomost o zápovědi rozšiřovati leták nebyla jím zaviněna, ježto je továrním dělníkem, jemuž vůbec nebylo známo, jak se publikují soudcovské zápovědi rozšiřovati tiskopis, a dále, že o zaviněnou nevědomost může jíti jedině u těch osob, s jejichž povoláním souvisí účast na rozšiřování tiskopisu, neboť taková nevědomost jest u nich již porušením povinností spojených s jejich povoláním.

Snaží-li se zmateční stížnost dovoditi uvedený závěr z ustanovení § 233 tr. z., nelze s ní souhlasiti. Vždyť toto ustanovení pojednává o zcela jiné otázce, totiž o tom, že se neznalostí trestního zákona (právním omylem) nikdo nemůže omlouvati.

Již nahoře (pod 1.) bylo dovozeno, že prvý případ § 24 tisk. zák. není deliktem, jehož by se mohla dopustiti jediné osoba provozující povolání, s nímž je spojeno roziřování tiskopisu, nýbrž že je deliktem, jehož se může dopustiti každý rozšiřovatel tiskopisu.

Povinnosti rozšiřovatele je posouditi objektivně; vstoupí-li kdo v určitý poměr, je povinen si osvojiti znalost příslušných předpisů (srov. Miřička: Formy viny trestné — 1902, str. 134); počal-li obžalovaný, jsa továrním dělníkem, rozšiřovati tiskopis, bylo jeho povinností, aby se přesvědčil, zda nejde o zakázaný tiskopis (srv. důvody rozh. čís. 1473 Sb. n. s.), zvláště šlo-li o letáky vydané politickou stranou. Neučinil-li to, jednal nedbale.

Nelze proto ve skutečnosti, že obžaolvaný je továrním dělníkem, spatřovati důvod, jenž by mohl omluviti jeho nevědomost, zejména ani v tom směru, že nevěděl o tom, že se zákazy rozšiřovati tiskopis uveřejňují v Úředním Listě (srv. důvody rozh. čís. 2705 Sb. n. s.).

Poukazuje-li stěžovatel dále na to, že se ani pro krátkost doby nemohl přesvědčiti o tom, zda byla vydána zápověď rozšiřovati řečené letáky, a že se spolehl, že nejde o zakázané letáky, ježto byl přesvědčen, že by mu zakázané letáky nebyly odevzdány k rozšiřování, nelze ani tu přisvědčiti, že jde o skutečnost, jež by mohla odůvodniti závěr, že šlo o nezaviněnou nevědomost.

V prvém směru jest uvésti, že obžalovaný netvrdil okolnosti, z nichž by bylo lze usuzovati, že nemohl s rozšiřováním letáků až do doby, kdy by se mohl přesvědčiti o tom, že byl vydán zákaz je rozšiřovati či nikoli.

V druhém směru je zjištěno napadeným rozsudkem, že obžalovaný nalezl letáky, když se večer vrátil domů, a že si myslel, že mu byly zaslány stranou X. Netvrdil tudíž obžalovaný, že v něm byl někým vyvolán omyl v otázce, zda se stala zápověď rozšiřovati letáky, jakož i že šlo o omyl nezaviněný (omluvitelný). Pouhé spolehnutí na neznámého třetího o tom, že nejde o zakázané letáky — jako se stalo v souzeném případě — nelze pokládati za skutečnost, jež by mohla odůvodniti závěr, že šlo u obžalovaného o nezaviněnou nevědomost o tom, že rozšiřovati uvedené letáky bylo zapovězeno soudcovským nálezem náležitě vyhlášeným. Nelze proto přisvědčiti zmateční stížnosti, že nalézací soud nesprávně použil zákona, usoudil-li na podkladě zjištěných skutečností na vinu obžalovaného v subjektivním směru.

K 3. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti, ani pokud napadá rozsudek prvého soudu s hlediska zmatku podle čís. 4 § 281 tr. ř. Uvedený zmatek spatřuje stěžovatel v tom, že nebyly provedeny důkazy: a) výslechem svědkyně M. o tom, že obžalovaný dostal letáky teprve večer před tím, než je roznášel, b) časopisem »H.«, v němž byl otištěn obsah letáku bez závady, c) výslechem svědků N., O., P., R. o tom, že obžalovaný žádal od nich letáky zpět ještě během dopoledne dne 31. října

1937, d) dotazem u státního zastupitelství a u policejního ředitelství v N., že jeden výtisk letáku byl předložen dne 29. září 1937 k censuře a nebyl zabaven.

K a). Ježto nalézací soud uvěřil obžalovanému, že dostal letáky teprve večer dne 30. října 1937, bylo zbytečné slyšeti o tom ještě uvedenou svědkyni. K b). Okolnost, že obsah zakázaného letáku byl uveřejněn v tiskopisu, jenž nebyl pro to zabaven, je nerozhodná pro trestnost rozšiřovatele (rozh. čís. 1440 Sb. n. s.). K c). Ježto trestný čin podle § 24 tisk. zák. je dokonán již započetím rozšiřování (rozh. čís. 1382 víd. sb.), je nerozhodné, že obžalovaný rozdané již letáky žádal zpět. K d). Také z okolnosti, že jeden exemplář tiskopisu byl zaslán bezpečnostnímu úřadu a státnímu zastupitelství a jimi nebyl zabaven, nelze činiti závěry vylučující subjektivní vinu obžalovaného, nehledě ani k tomu, že nebylo tvrzeno, že obžalovaný věděl, že leták byl uvedeným úřadům předložen. Byla proto zmateční stížnost zamítnuta jako neodůvodněná.

Čís. 6161.

K pojmu »vydania« nepravej verejnej listiny (exekučnej zápisnice) v smysle § 393 tr. zák.

Náležitosti subjektivnej stránky tohoto zločinu.

Aj keď pachateľ konal na základe jednotného úmyslu a jednotného rozhodovania, ide o materiálny súbeh v smysle § 96 tr. zák., vzťahoval-li sa jeho čin na niekoľko samostatných verejných listín.

(Rozh. zo dňa 16. marca 1938, Zm IV 230/37.)

Obžalovaný B. ako výkonný orgán okresného súdu vystavil v troch prípadoch preto, aby právny zástupca vymáhajúcej strany v exekučných veciach mohol účtovať viac intervenčných útrat a aby tiež sám dostal viac za výkon exekúcií, exekučné zápisnice o zabavení v tom smysle, že zabavil rozličný materiál v prítomnosti zástupcu vymáhajúcej strany i strany povinnej, hoci na mieste, kde sa maly exekučné úkony previesť, vpravde vôbec ani nebol, exekúcie nepreviedol a zápisnice napísal len vo svojej kancelárii u súdu. Súd prvej stolice uznal ho za to vinným trojnásobným zločinom padelania verejnej listiny podľa § 393 tr. zák. Odvolací súd v tejto časti rozsudok prvého súdu potvrdil.

Najvyšší súd zmätočné sťažnosti obžalovaného B. a jeho obhájcu zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Sťažovatelia namietajú, že nie je daná skutková podstata zločinu falšovania verejných listín podľa § 393 tr. z., alebo že nejde o dokonaný trestný čin, lebo k uskutočneniu náležitosti zločinu podľa § 393 tr. z.